

COLOSENSES

Pabloou Colosapienag hēsap p'ã deepäitarr

Chi p'ätarr. Chamag cartajä hīchab Efesios dāi Filipensejō hich jōoi Pabloou cárcel deg simua p'ätarrau (1:24; 4:18). Hāb sim hīchab cárcel deg simua hagjō hichdēu Filemonag p'ätarr. Mag jōoi Filemón Colosapierr hajim haajem. Mak'λλn carta t'um jayapwe Tíquico Onésimo dāi plāwi ham gaau deepäitarrau (4:7-9).

Chijä k'λλn hat'eeta p'ājī. Pabloou hūurwai Colosaam iglesia hee maestronaan hanamta sīi sēuk'a nem jaau narrijēm k'λλnjā nām hajim haajem. Mak'λλnau hag heyaajä k'aba sīi parhoob nem jaau namua hūu chadcha hāk'a durrum k'λλndam warag k'aibagta wau wēnarrajim hanaabá. Magta Pabloou Colosapien chi hāk'a durrarr k'λλnag mag hēsapdam p'ã deepäijim haajem, mag narrijēm k'λλnag hadlat hamach k'ūgur haum hugua.

Hamau jaauwai Cristo hiek hāk'a nām k'λλnaujā angelnaan chi t'ierrnaan hāgt'ar namagta jēeju haai nām ha jaaujeejim hanam. Mag nām dāi hīchab dich mehēujä p'λλrbichpinaa tagam ley Moiseeu p'ã p'atarrjä hāark'aju haai nām haajeejim haajem. Mama magpaijā k'aba, hamau nem k'aigbacha jaaujerran, hōrag jaauwaijā Jesús chan Hēwandam k'aba sīi angeljōpaita sim ha jaaujeejim hanaabá, warag hi serbiibag p'ē nām hiek'au.

K'an jawaag hajī. Mag sīi nem hagchajä jaauba narrijēm k'λλnag hūu maach peerdajem hiek hāk'a durrum k'λλn k'ūgurpimaugauta Pabloou hamag hajap'a jaaujim, jāga sierrá Cristo maimua k'ani jāgjī mag Cristoou maach kōit (1:15-23; 2:8-3:4). Biblia gaai libro k'apan t'λλnam gaai mag hiek jark'iin, mag Colosenses gaai jaau sim k'āai hajapcha jaau sīsidam hoobaju.

Mag carta Colosapienag deepäitarr t'λλrwei peer Efesopienag deepäitarrjō paimaa sim, k'iirjug dak'a naawai. Mag naab mama, chi tema chaar hamau jaau namam k'iet'uupai sīsidam. Efesios gaai chi carta hēntēr hoowai, jāga maach Cristo hiek hāk'a nām k'λλnta hi mork'anaa hi iglesiak'a nā ha simta jaau sim. Maimua jūrr mag Colosenses gaai jaauwai, Cristo Hēwandamk'anaa hichta mag iglesia Pōr haawai hichdēupaita hōor hich haar hōbēru hayaa hapiejem ha sim.

Salud

1 ¹⁻²MΛΛN Pabloom, hich Hēwandamau k'ōsi sierrjō hich Jesucristooucha hich hi jaaumk'iir jar hautarr. Muata mΛg hēsap p'ā deep̄i chirΛm, Colosas p'ōbōr hee Cristo hiekta hogdΛba hΛk'a durrum gaaimua Hēwandam hōork'a nΛm k'ΛΛnag. Mua pāar kōit maach Haai Hēwandamag jēu chirajem, hΛu dārrcha pāar heeg hoonaa pāar k'ōinaa p'ē wai siemk'iir. Maach hermano Timoteo mΛig mΛ dāi sim; hi hiek hirujā pārag salud haajem.

Pabloom chi hΛk'a durrum k'ΛΛn kōit Hēwandamag jēuejerr

³⁻⁴Mau marag jaaucheewai mag pārau Jesucristo hiek pāachdēu t'āraucha hΛk'atarrta hogdΛba hΛk'a nΛm dāi hīchab t'um Hēwandam hōork'a t'ΛnΛm k'ΛΛn dāijā hagdaujō k'a k'ōsi nΛm ha hūr naawai, pāar kōit maach oraa nΛmpierr Hēwandamagta hΛu hajim ha durraajem, hajapcharan maach Pōr Jesucristo Hayagma. ⁵Marau k'ap'Λ nΛm, mag chadcha t'um hagdaujō wir haigjā pāach k'apeen daupii nΛmΛn, pāachjā t'um Hēwandamau hich haar hauwi hich mag hi dāi nΛisiju k'ap'Λ nΛm gaaimuata mag nΛm. Warrcha chadcharam hiek pāachdēu hūrwi hΛu peerdΛ nΛisierr hedwe Hēwandamau pāach hich dāi mag p'ē hauujā k'ap'Λ hajierram. ⁶Hich jāg pāachig jaaubaawai pārau hΛk'atarr hiekpaita hīchab deuum k'ΛΛn heejā durrpierr haaidΛmam. Mag jaau nΛm hūrwi hΛk'amam k'ΛΛnjā k'apaana paauk'amam dāi hīchab hōor pōoma warr hamach k'aigba wēnΛrrajerr k'iirjug hisegwi hōor wājāaunag paauk'a t'ΛnΛm, hich jāg hΛu Hēwandamau chadcha hich garmua maach k'ōsi haajem hiek jaau nΛm hūrwi pāachdēu hΛk'atarrjō. Pārau k'ap'Λ nΛm, mag Hēwandamau hich garmua maach k'ōsi haajemΛn chadcharau. ⁷Hich magta maach k'odam Epafras maadēu hi hiigjemua pārag jaaujim, pārag hich mag hiek jaau siēt'uurwai. Pārau k'ap'Λ nΛm, hirujā hīchab pāachig Cristo hiek jaau nΛm gaaita hogdΛba hich jāg jēedΛ k'itajem. ⁸Hich Epafrauta mag Hēwandam Hak'arau pārag pāach hee hagdaujō pāach k'apeen daupii hapi simjā mau maar haar jaauchējim.

⁹Maguata maachdēu mag hūr hautarr haigmua warag pΛaba Hēwandamagta jēu naajem pāar kōit, hich k'iirjugta pārag deemk'iir; maagwai hichdēuta hīchab hich Hēwandamau nem waupim k'ōsimjā t'umaa pāachig k'ap'Λ hapimk'iir. ¹⁰Hirigta pāar kōit jēuejem, chadcha maach Pōr Cristo dēnk'a nΛm k'ΛΛnjō pāach nem wau nΛmpierr hirua nem k'ōsimta wau nΛmua dich k'apeen dāi nem hajap'Λ haju hayaamjā waub k'aba waumk'iir; mag nem wau nΛm gaaimua warag hich Hēwandamjā hajapcha pāachig k'ap hamk'iir. ¹¹Hagjō jēuejem hīchab, hich Hēwandam t'umaam k'ΛΛn k'āajjā jua t'eeg sierrΛmagta hich jua t'eeg pāach gaai p'ēs deebarmua pāach hich dāi hubΛ naamk'iir, maagwai bΛar habarm gaaimua p'it'urg haadēp hawiajā magΛmjā juapadam t'et'e hāwat naamk'iir. ¹²Maagwai pārau honee hich Jōoi chi Hayagjā hΛu hajim haju. Hichdēuta pāachjā warm k'ΛΛn hagjō ya hΛk'a wēnΛrrΛm k'ΛΛn dāi hāba hich haar hauju hayaa hapΛinaa pāach hich dēnk'a naawai pāar dāijā hΛu haju. ¹³Meperau maach sīi k'imie

durrag p'ë harraag hichta maach k'āai hārpai sīerrjā, hūu hich Hēwandamauta maach peerda hauwia jūrr hich Hiewaa hichdēu jāsene haajemta maach Pörk'apijim, ¹⁴hich Hēwandam dāi maach hiekk'ōr pōm narrjā hichdēuta hich bagau maach pekau chugpaapāiwiā hich dēnk'a hautarr haawai.

Cristoou hich t'ōopibarmua Hēwandam dāi k'ōinaa hapitarr

¹⁵Hēwandam chan maadēu pōd hooba haajem, mama Cristo hich Haai dāi k'īir hāba sīerraawai hūu hi gaaimua k'ap'la nam jāga sīerrā Hēwandam chi Haaijā. Hichta nem t'um hompaaju nawe hich Haai dāi sīerr haawai hichta nem t'um t'lanam Pörk'a sīerram. ¹⁶Nem t'um maadēu daūa hoonaa pōd hooba haajempa mag jēb gaaim maimua hāgt'arm magwe t'lanamjā Hēwandamau hi gaaimuata hompaajim: reinaan, maimua hedjā heem magwe Hēwandam chognaanjōm; magam k'lannta hamachta hārpainaa hiek t'eegnaa jua t'eeg sīsīdam k'lanjā hichdēuta t'um hompaajim, magam k'lanagjā hichdēu hig simjō hich hipierraa hamk'īir. ¹⁷Hich Cristoon mag nem t'um mag t'lanam hompaaju nawe sīerram; hichdēuta mag nem k'īir pogk'e t'lanamjā t'um hamach sīd hajupierr siumajim. ¹⁸Mama magpaijā k'aba, hich Cristota iglesia Pōrōu, maagwai jūrr chi iglesia sūi hi morou. Mag hichta warrgarwe sierrarrjō, hīiu p'iidaju haigjā hichta hīchab nacha p'iidajim, magbarm gaaimua nem t'um t'lanam k'āaijā hichta hārpainaa hichta hīchab mag chi p'iidatk'aju k'lan dāijā hich mag chi Pörk'a sierraag. ¹⁹Hēwandamau hich Hiewaa Cristota pāijim, hich Hiewaa hōor k'īir t'egbarm gaaimua hichchata hōor hee sēichemjō hamk'īir. Mag wounag pawiajā hichiita hagt'a hich Haai dāi simjō hich mag Hēwandamk'a sīerrajim. ²⁰Hi gaaimuata hīchab mag durr gaai t'um hōor t'lanamjā hamach pekau gaaimua Hēwandam dāi hiekk'ōr wai narrjā hāgt'arm magwe t'lanam k'lanpa hich dāi k'ōinaa naapiju haai hapijim. Hīs mag hi dāi k'ōinaa nam, Cristoou maach peerda hawaag hich bag pakuls gaai hārpitarr gaaimuata mag hi dāi k'ōinaa nam. ²¹Warr pārau Hēwandam k'augba haawain pāran chadcha hok'oo naajim, mag pāach k'aibag gaaimua hi dāi hiekk'ōr paar narr haawai. ²²Pari hīs ya magba, hich garmuata jūrr hich dāi k'ōinaa p'ë wai sim, mag Cristo wounag pawī hadraa hich t'ōopitarr gaaimua. Mag pāar hich dāi k'ōinaa hapitarran, hich hat'eepai nem wau wēnarramua bālrjā pekau chuk'u, kulp chuk'u hich haar p'ë hawaagau. ²³Pari mag bālrjā kulp chuk'u hich haar pāach p'ë haupiegan, hich mag pāachdēu hāk'atarr hiek gaaita hubanaa hīchab pāachdēu maach peerdajem hiek hāk'atarr hedwe hich dāi hich mag nāisijujā k'ap'la nāisierr k'īirjugta k'īir hok'ooba wai wēnarraju haai nam. Hich mag maach peerdajem pārau hūrtarr hiekpaita hīchab durripierr jaau nam; machdēujā hich hag hiekta jaau k'itaajem.

Pablo p'idag judionaan k'abam k'lan hee

²⁴Mag maach peerdajem hiek jaau chitam gaaimuata malan mag dau hap'laa preso chiram. Mama mach mag chiramjā jūrr pāachta hūu hamk'īir haawai

mag hap'ΛΛ chirab mamΛ honee chirajem. MΛch mΛg wai nΛm gaaimuata, hich jΛg Cristoou iglesia hich mork'a sim hat'ee hich dau hap'ΛΛ wai naawai hΛwattarrjō, mΛchdēujā hΛgjō hi dēnjō haju hēk'a chirajem. ²⁵Mua k'ap'Λ chirΛm, Hēwandamau mΛΛta hich hiek hΛk'a nΛm k'ΛΛn juag hoojemk'a wai sim, pΛar maar meeun k'abam k'ΛΛnpa hΛu hamk'iir. Mag p'idagta hichdēu mΛrΛg deetarr haawai maach peerdΛajem hiekta meerba muan t'um jaaumaajem; ²⁶hΛjapcharan warrgarwe Hēwandamau hich mag bΛΛrjā hōrag jaauba sīi hichdēupai k'ap'Λ wai sierrma; magtarr hīsta ya hich dēnk'a nΛm k'ΛΛnag k'augpibarm. ²⁷Magta pΛarjā hi dēnk'a nΛm k'ΛΛn haawai maar meeun judionaan k'aba hawiajā Hēwandamau pΛarjā k'ap'Λ hapibarm, jΛga mag Cristo maach t'Λar hee sīejemta mΛg hatag hΛgt'ar paauk'awijā hoo wai wēnΛrraju. ²⁸Mag Cristota muan sīi hik'ōrjā k'aba hōrag jaau k'itaajem, hich Hēwandamau mΛchig k'iirjug deetarrdamau ham wawimamua; hΛjapcharan Cristoog sīi k'aiibag chuk'u hajapp'a k'it'ēemta hirig hich jua heecha p'ēdeegma. ²⁹Magaag hat'eeta mΛΛn maach peerdΛajem hiek jaau chirΛm, magaagjā hich Cristo jua t'eeg mΛ gaai simuata mag jaupi siewai.

2 ¹MΛch mag chirΛmuata pΛrag k'ap hapim k'ōsi chirΛm, chadcha dΛrrcha Hēwandamag jēu chirajem pΛar kōit, Laodicea iglesia heem k'ΛΛn kōit, maimua k'iircha mΛchdēu hooba haajem k'ΛΛn kōitpa jēeub k'aba jēu chirajem. ²Mag Hēwandamag jēu nΛm gaaita hogdΛba chirajemΛn, pΛach t'Λar honee hamk'iirau, hich jΛg hagdaujō dich k'apeen k'a k'ōsi wēnΛrrΛmua warag k'iirjug paarpamaawai Hēwandamau hich happaimua k'ap'Λ sierrta pΛachdēujā hΛjapcha k'augmamk'iir; hΛjapcharan pΛar maar meeun k'abam k'ΛΛnagjā Cristota hΛjapcha k'ap hamk'iirma. ³Hāba mag Cristo k'ap'Λ nΛm gaaimuata chadcha hichdēu nem waupim k'ōsimjā wauu k'ap'Λ wauujem. ⁴Mua mag chirΛmΛn, pΛachig hΛbmua k'Λijā hi wajaug haadee hiwiir hΛbamΛgjā sīi pΛach k'ūgurpimaugauta mag chirΛm. ⁵Chadcha k'iircha chan pΛar haar k'aba chirab mamΛ, mΛ hak'aran pΛar haar simjō sim. Magua hīchab mΛ honee chirΛm, mag pΛarau nem parhooba wauba sīi pΛachdēu Cristo hiek hΛk'a nΛm gaaita hubΛ nΛm ha hūr chirawai.

Cristo gaaimua Hēwandamau hiiupi hauwi hōor hiiurk'a nΛm

⁶Magua muan pΛragan, hich jΛg warrjā maach Pōr Jesucristoog pΛach peerdΛ haumk'iir hi higtarrjō warag hi k'a hogdΛbata nΛisit ha chirΛm. ⁷Mag hi k'a hogdΛba haagan, pa jēb hee hΛjap k'aark'amaajemjōta warag hi gaai hubΛ hajuuta hēk'anaa warrcha pΛachig jaautarr hiek hogdΛba hΛk'a nΛmuata hi gaai t'ierrk'abat. MamΛ mag nΛmjā nem t'umaam paar Hēwandamagta hΛu hΛjim habat. ⁸K'iir k'ap'Λ habat keena: har jΛg sīi mΛg jēb gayam k'iirjugta chadam hiek hawi haata hōrag jaau nΛrrjēm k'ΛΛnag hoob hΛdΛΛr pΛach k'ūgurpimiet. Jāk'ΛΛn chan Cristo hiekjā jaauba, sīi maachjōpaim k'ΛΛn k'iirjug dΛi har meperau k'ōsimjō Cristo hichaur haajem k'iirjugta jaau wēnΛrrΛm.

⁹MamΛ Hēwandam k'augaag chan pΛarau magΛm k'iirjug higba nΛm, Cristo wounag pawī maach hee pΛitarr gaaimua Hēwandamau warre hichchata

k'ap'ʌ hapitarr haawai. ¹⁰Mag Cristota hamau jaau nʌm angelnaanjöm wa mepeenjöm jua t'eeg s̄isidʌm k'āaijā hichta hʌrpaɪ sim d̄aita p̄aar hōor hābamk'a naawai, hich Hēwandamchata ya p̄aach d̄ai wai nʌm. ¹¹Hich mag Cristo hiekta p̄arau hʌk'abaawai hichdēuta Hēwandam hat'ee p̄arag nem wauu k'augpijim. Mama mag p̄aar hi dau na hʌu nʌisim chan s̄i maar meeunjō dich k'ak'ua gaai dauchach nʌmua k'aba, p̄aar t'āar hajaug paabap̄imuata magpijim, p̄aachdēu nem k'aigbam wauujerrjā tag waupimap'a habarmua. Mag Cristoog dich t'āar hajaug paapi nʌmta hirigan dauchach charau, chadcha Hēwandam hat'eepai wēnʌrraawai. ¹²P̄aach p̄or choopi nʌm hed p̄aar warre Cristo d̄lichā hābam jēbdeg hauk'ērbarmjō hajim, hajapcharan mag chi k'ēchamjō nʌisiewai p̄aachdēu nem k'aigbam wauujerr hisegp̄aiwia tag wauba Haag. Magnaa hīchab p̄arau Hēwandamau hich Cristo p'iriu hautarr jua t'eegjā hʌk'a naawai warre hich Cristo d̄lichata hiiu p'iidʌtk'abarmjō hajim, hich hag jua t'eegau hichdēu nem waupim k'ōsimpai wau wēnʌrraag. ¹³Warran s̄i p̄aachdēu nem k'aigba wau narr gaaimua p̄aran chadcha s̄i hok'oota naajim Hēwandam na. Mag nʌm d̄ai hīchab ni judionaanaa haajemjō p̄aach hajaug paaju hawi p̄aach k'ak'ua gaai dauchachjujā bʌʌrjā k'īirjuba haajeejim. Mama mag hok'oo narra his Cristo gaaimua Hēwandamau p̄aar k'aibag t'umaa chugpaap̄aiwi hich Cristojō hich mag hiiu wēnʌrrap̄iju haai hapijim. ¹⁴Mag pekau gaaimua hi d̄ai kulp p̄om narra warre hichdēu chugpaap̄lijim. Magbarm haigta mag Moiseeu p'ā p̄atarr lefū Hēwandamag maach k'aibag waupi jaau simjō sierrjā warre hichpata d̄ai pakuls gaai meerpbap̄imjō habaawai warre maach chig haju k'aba s̄isijim. ¹⁵Meperau hich jua t'eegau hōor t'um hich hat'ee p'ē wai sierrjā Cristo t'umaam k'ʌʌn dak'īir pakuls gaai j̄iir jōisim t'umaam k'ʌʌnag hoopibarmua Hēwandamau warre mag chi mepeer p̄ōdp̄lijim, hi jua hee narr k'ʌʌnjā chadcha peerdʌju hayaa hamk'īir hōbeer k'a hat'amua.

Hʌgt'ar naaimaju k'ʌʌnjō wēnʌrrajuuta hēk'abat

¹⁶Mag lefū maach kulp p̄om nʌm jaau sierr jua heemta ya Cristoou hōbeer hautarr haawai, mag ley higwi hābmuaajā p̄araujā maar judionaan dēnjō haju haai nʌm hawi, nem hinag k'ōnaa dōdōjō dō nʌm hoowi, wa maarjō tagam nem p'iesta hed, hed jop nʌm hed wa jua hʌʌijem hed k'āijā hʌʌrk'aba nʌm hoowi, jāga haju haai nʌ ha jaaju k'aba nʌm. ¹⁷Warrgar Hēwandamau maar judionaana mag hʌʌrk'apiejerr chan hich mag k'a wēnʌrramk'īir k'aba, s̄i Cristo bēe nʌm horapai hʌʌrk'amk'īir hajim. Hajapcharan magam k'a nʌmua jāga hichdēuta ham peerdʌ hauju ha k'ap hapieg hajim. ¹⁸Har jāg hamachdēuta hajapcha hʌk'a nʌm hawi p̄aachig, “Maar dēnjō Hēwandam chognaanagpa jēeuba naawai p̄aar chan hagt'a hajapcha k'aba nʌm” ha hiek'aawai, hoob ham hiek hasekasmiet. Jāgam k'ʌʌnaun, Hēwandamau hamagta nem hinagjā dau daau hoopiejeewai hamauta p̄aar k'āaijā k'apcha nʌm hanaa, s̄i hamachdēu nem k'ap'ʌmta t'ō hiyʌʌ sierrjēem. ¹⁹Mama mag nʌm chan Cristota chi hʌk'a nʌm k'ʌʌn Pōrk'a sim d̄ai k'aba nʌmta mag nʌm. Maachigan Cristoouta warag hich hiek k'augpiejem, t'achdam k'ō nʌmua chaain

därrpamaajemjö. Hich jäg maach padamjä hichdëuta t'umaa söpigk'a wai siejemjö, maach hich hiek h'äk'a nam k'ΛΛnjä hichdëuta hōor häbmuajä chik'am higgam haba. ²⁰Ya pärau tag parhoobam k'iirjug hōrau jaau nam hΛΛrk'aba Haag chadcha Cristo d'äi meewi namjö naawai, meperau maach k'üguraag hēk'aaajemjö hamau maach peerdaju hawi nem waupi jaau namjä hipieraa Haag k'aba nam. Mag namta, ðk'an jägwi hagt'a Cristo k'augba wēnΛrram k'ΛΛnjö ²¹nem parhoobam gaaijä pΛrju k'aba, nem parhoobamjä k'öju k'aba, ni sī hamau jaaujemjö nem hinagjä parhooba dich jua hee pöd pΛrju k'abamta hagt'a hΛΛrk'a wēnΛrraajē? ²²JägΛm nem sī mΛig heegar hōor maachjöpai t'ΛnΛm k'ΛΛnau hamach hiiupai jaau nam k'abahab. MagΛm nem sī bΛΛr habarmua chuk'u haadeejeewai sī magΛm k'oojerr gaaimua wa magΛm hΛΛrk'aaajerr gaaimuapai chan Hēwandamau maach haubaju. ²³Par daúapai hoowain, chadcha hamau jaau nam hΛuujmjö sīsīdΛm, Hēwandam dawagaa hamk'iir nem wau nam d'äi dichte t'umaam k'ΛΛn k'ääijä serbiibanaa dichdëupaijä dich dau haug k'augpiba jaau naawai. Pari mag nam chan pöd bΛΛrjä nem k'aigbam wauju k'öchag chugpaa haubajuuta mag jaau nam.

3 ¹⁻²Ya päar Cristo d'äi hiiu p'iidΛtk'awi namjö naawai chadcha hΛgt'ar Cristo Hēwandam juachaar gar chi Pörk'a sim haar naaimaju k'ΛΛnjö wēnΛrrajuuta hēk'abat, mΛig heegarm nemta hatcha k'iirjuba. ³Pāran ya nem parhoobam wauju k'iirjug hisegtarr k'ΛΛnau. Magtarr haawai pāran Hēwandamau hich haar p'ē hauwia Cristo d'äi häba jooba wēnΛrrajiu k'ΛΛnau. ⁴Mag Cristo d'äi häba jooba wēnΛrraju k'ΛΛn haawai hich Cristo bēewi hichdëu hich hajaug t'umaam k'ΛΛnag hoopibarm hed päar hichdëu hajaug paa hat'am k'ΛΛnta hichdëu hich d'äi hich mag p'ē wai sīsiju.

Warram k'iirjug hisegpäiwi k'iirjug hiiurta hau nam

⁵Magua, nem k'aigbam wauju k'öchagjä warre päach gaaimua k'echeunaa barbapäimjö habat. Ni häbmuajä hich hōor k'abam d'äi k'apes ham, Hēwandamau hoowai maach hinaam nemjä tag waum, warr hich k'öchag haig nem waunaa warag bigaaum k'ΛΛnta chigaa hapiejerrjä hoob tag hagjö ham, ni hoob p'atk'onagjä warpa ham; p'atk'on k'iiragta warpa namΛn nem parhoobamta hēwandamk'a waunaa hagΛg jēeu nam d'äi häba sim. ⁶MagΛm nem parhooba wau nam k'ΛΛn gaaita Hēwandamau jua k'Λaba deeb k'aba deēju, hich hipieraa k'aba haawai. ⁷Warran chadcha pärau magΛmta waaueejim; ⁸mama hīs ya päar magΛm hat'ee k'aba nam. Magua muan pāragan mag chirΛm: päach k'örg pΛabat; k'iir machagjä hisegbap'it. Chik'am k'aibag wauju, chik'am k'iir k'iir mor chigpai hiek'a nam, hiparii hiek'a nam, jägΛm t'um warre hisegbap'it ha chirΛm. ⁹⁻¹⁰Warr päachdëu parhoob nem waauejerrjä ya k'ajūa sörjö hisegpäiwi jürr k'iirjug hiiurta wai naawai hoob chik'amnag sēuk'amiet. Mag k'iirjug hiiur hich Hēwandamauta deetarr haawai, maach mag k'iirjunaa hirua k'ösimjö wau nam k'ΛΛnan hi k'iir t'egmamua warag hajaug pamam d'äi hajapchata hi k'ap'Λ paauk'amam. ¹¹Päar mag naawai ni häbmuajä hich hajaug t'öju k'aba sim:

judioou wa judío k'abamua, mehëu t'ΛΛ simua wa t'ΛΛba simua, chi durrk'ΛΛu wa durr chaauramua, hagt'a chik'am chogk'a simua wa chik'am chog k'aba simua, chi k'apcha simua wa k'augba simua, ni häbmuajä maata hiwiir häb hãrpai sim haju k'aba sim. Magamta k'ïirjuju k'äai dichdëu Cristo wai simta nem t'um t'ΛnΛm k'äaijã hãrpai sim k'ap'Λnaa hichpaita hichab t'um hich hiek hãk'a nΛm k'ΛΛn hee siejemjä k'ap haju haai nΛm. ¹²Hëwandamau pãar k'ösi siewai pãarjã hichab hich hõor k'amk'ïir hichdëuta pãar jar haujim. Magua, hich jãg hich garmua pãach jar hautarrjõ hagdaujõ chik'am dau haug k'aug paraa haajeet'ã, hagdaujõ hö hajap'a. Dichta chik'am k'äai hãrpai haju hëk'aba dau maata habat, dich dãi k'aigba haawaijã magam higba sïi warag k'ïu jΛmp'ãrãi haa k'ap'Λ. ¹³Mag hagdaujõ häwaat k'ap'Λnaa hiwiir häb k'äijã bibigag paraa sim k'ai, hagdaujõ perdonawwi magam hiek tag higba warre k'ïir hok'oobap'it. Hich jãg maach Põr Cristooujã maach perdonatarrjõ, pãachdëujã hagjõ pãach k'apeen perdonaat. ¹⁴Pari mag mua jaau chirΛmjõ wënΛrraagan, pãach k'apeen daupii haju k'ïirjugta hΛdΛraa pãach gaai hãrpapibat. Magta hamΛn, pãachjõ dãi hãk'a durrum k'ΛΛn t'um Hëwandamau hoowaijã hi dawagaa wënΛrraju, hö häba. ¹⁵Hichab mag nΛm dãi Cristoogta warag hΛdΛraa pãach k'öinaa hapibat, mag wënΛrrΛmua Cristo mor gaai hõor häbpaimejõ k'öinaa wënΛrramk'ïirta warrjã Hëwandamau pãar hich dënk'a hautarr haawai. Mag Hëwandamau pãach hich dënk'a hauwi pãach wir haigjã k'öinaa hapi sim paar hirig hãu hajim habat.

¹⁶Hagjõ hichab Cristoou maach peerdΛ haaujem hiek pãachdëu k'augtarrta k'ïir hok'ooba hich mag pãach t'äar hee wai nΛisit. Mag hiek warag k'augmaag, k'ïirjug k'ap'Λta jürr hagdaujõ pãach k'apeenag jaaupetat. Mag nΛm dãi hichab wawimamua jürr hagdaujõ chik'am k'ïir honee hapibat. Chadcha t'äraucha Hëwandamag hãu hajim hanaa hirig meuk'arau Salmos haunaa deum meuk'aarjã hi jãgaagaamta haubat. ¹⁷MamΛ magam nem t'um pãachdëu jaauwai wa waauwai k'äijã, chadcha maach Põr Jesús dënk'a naawai, hichdëu waupim k'ösimjõ waum k'ösitã waubat. Magnaa hichab hich Jesús gaaimua hich Hëwandam chi Hayagjã hãu hajim habat.

Jãga Hëwandamau k'ösimjõ haju haai nΛ dich k'apeen dãi

¹⁸HΛΛin jaainpan, pãach jaainau pãachig nem mag haawai hoob pãachta ham k'äai hãrpai haju hëk'amiet. Pãarjã maach Põr Jesús hiek hãk'a nΛm k'ΛΛn haawai pãach jaainagta hΛdΛraa pãach p'ëet'Λgpiju haai nΛm. ¹⁹MamΛ pãach chi jaainaujã mag pãachta ham k'äai hãrpai nΛm hawi, hoob ham dãi pãachdëu ham haig hamiet; magju k'äai warag pãach hΛΛindam jãsehneta habat.

²⁰Chaaina, pãaraujã hagjõ, pãach dënnaanau pãachig nem jaau nΛmpierr ham hipierraa hajuuta hëk'abat; maach Põr hãgt'ar chirΛmuajã magta hãuu hoojem. ²¹MamΛ pãach chi dënnaanaujã hoob k'ïir masi hamag meeurrarrau hamiet; magta hamΛn, heeu warag meeuk'awi hamachig nem jaau nΛmjã hãk'amap'a haduk'am.

²²Har maḡ jēb gaai sīi chik'am chogk'a nḡm k'ʌʌn, pāach patronnaanau pāachig nem jaau nḡmpieerr ham hipierraa habat. Mamaḡ mag ham hipierraa nḡm chan mag sīi pāach dāi haairaa hamk'iir pāach hoo naawaipai k'aba, ham meer hawiajā hichiita chadcha nem waum k'ōsi hich magta habat, maach Pōr Cristo dau na nem k'aigba wauju hōk'ō. ²³Mag nem wauwaijā sīi hōor hat'eepai wau nḡmjō k'aba, hich maach Pōr Cristo hat'eechata wau nḡmjō pāachdēu nem wau nḡm t'um waum k'ōsita waubat. ²⁴Pārau k'ap'ʌ nḡm, pāachdēu magta nem wau nḡm jūrran maach Pōr Cristoou pāragjā hich dāi hāba hich durr gayam nem jʌapiju, mag pāach pōrk'a nḡm k'ʌʌnau nem jaau nḡm waum k'ōsi wau nḡm haig maach Pōr chaar hich Cristo hat'eepata wau naawai. ²⁵Mamaḡ magba har nem k'aigbamta wau nḡm k'ʌʌnan mag hamachdēu nem parhooba haajerr jūrr hich Hēwandamauta hagjō ham dāi hichdēu k'ap' haju. Hirig chan hiwiir hābjā warm k'ʌʌn k'āai hajapcharam chuk'um, nem k'aibag wauba Haag.

4 ¹Magua pāar har chognaan wai nḡm k'ʌʌn, pāach chognaan dāi hagpierraa habat. Pāran chadcha ham pōrnaanau, mamaḡ k'iir heyaa habat: hīchab hāb t'umaam k'ʌʌn k'āaijā hʌrpai sierrḡmua pāarjā hoo sim hʌg'tarmua; ma hīchab pāar Pōrk'a sim. ²Hēwandamagta jēeu nḡ jēeu nḡ habat. Mag jēeu nḡmua hīchab hirig hʌu hajim habat. ³Maar kōitjā maach Pōr Hēwandamag jēubat keena, warag hich hiekta jaauju hayaacha hapinaa jāga Cristoou hōor peerdʌ haaujē ha jawaag. Mag Cristoou hōor peerdʌ haaujem hiek hōrau k'augba haajerr jaau chitḡm gaaimuata maḡ mʌ preso chirḡm. ⁴Maimua sīi mʌ kōitpaijā jēubat keena, mua hi hiek jaauwai hajap'a machdēu jaauju haai chirḡmjō warre dawaacha jawaag. ⁵Har maach dēnjō Cristo hiek hʌk'aba nḡm k'ʌʌn dāi hiyʌʌ haawai, wa nem wauwai k'āijā, hajap'a k'iirjunaata hiek'abat. Maach peerdʌ hautarr hiek jaauju hayaampieerr jūrr k'augbam k'ʌʌnag jaubat. ⁶Mag ham dāi hiyʌʌ haawaijā ham jʌgaagaata hiek'abat, warag hamag hūrm k'ōsi hūrmk'iir. Mamaḡ hīchab hamachdēu k'augbam pāachig jēeuwaijā hʌk'aa k'ap'ʌ Haag mag pāachdēu jaau nḡmjā hajap'a k'ap'ʌ habat.

Hābmiecharam salud

⁷Cristo gaaimua maach k'odam machdēu hi chig hamap'a haajemua pārag jaauwimaju, mʌ mau jāga chirʌ; hajapcharan Tiquicoouma. Hich maḡ hermanodaman hichig nem jaaubarmjā chadcha hich hagpierr wai jēedʌ k'itaajem; magua hīchab hʌu mʌ dāi maach Pōr Cristo hat'ee maig p'īdk'a k'ēraajem. ⁸Magua mua hiita pāi chirḡm, maig maach jāga naajē ha jaubaimaawai pāach k'iir honee hamk'iir. ⁹Hi dāi mam hīchab Onésimo, pāach haram woun hagjō maadēu jāsene haajem. Jājā hagjō hichig nem mag habarmʌn hag hipieerr wai jēedʌ k'itaajem. Hamach numiim k'ʌʌnau hamau pārag jaauwimaju, jāga durrú mau maach chi hʌk'a nḡm k'ʌʌn.

¹⁰Mʌ k'apeer Aristarco maig mʌ dāi cárcel deg k'ēraajemuajā pārag salud haajem; Marcooujā hagjō salud haajem, hajapcharan Bernabé hi primoouma.

Ya Marcos higwi mua p̄āachig jaaup̄āitarr haawai ya p̄ārau k'ap'ʌ nʌm, p̄āach haar baarwai hajap'a hi recipiibat. ¹¹Maach k'odam Jesús hibʌʌr wauwi Justo haajemuajā salud deep̄li sim. Mʌig judionaan chi h̄ʌk'a durrum k'ʌʌn hee mʌk'ʌʌn t'ārjuppaim k'ʌʌnauta h̄ʌu mʌ hipierr jaau durrum, Cristota hamach t'āar hee hauwi hirigta hʌʌraa hamach P̄ōrk'apimk'īir. Magua hamauta h̄ichab h̄ʌu mʌ k'īirdam jāsēnk'a wai naajem. ¹²Mag tag h̄ichab p̄āach haram woun Epafras Jesucristo chogk'a p'idk'a k'itʌmuajā p̄ārag salud deep̄li sim. Hich mag hichd̄eun p̄āar k̄ōit H̄ēwandamag j̄ēu k'itaajem, p̄āachd̄ēu h̄ʌk'atarr hiek gaai hubʌnaa t'ūmaa hich H̄ēwandamau k'ōsimjōta waumk'īir. ¹³Mua mʌch daūacha mag p̄āar k̄ōit j̄ēu sim hoojeewai k'ap'ʌ chirʌm, hirua chadcha d̄ārrcha p̄āar k'īirjuajem. Mʌmʌ hajapcharan p̄āar happai k'aba, Laodicea hee chi h̄ʌk'a durrum k'ʌʌnjā k'īirjunaa h̄ichab Hierápolipienjā hich hagjō k'īirjuajem. ¹⁴Mʌig doctor Lucas maad̄ēu hi chig hapimʌp'a haajemuajā p̄ārag salud deep̄li sim, maimua Demas hanʌmuajā hagjō. ¹⁵Mag tag h̄ichab tagam hermanonaa Laodicea nʌm k'ʌʌnagjā salud deebat. Hermana Ninfaagjā saludaanaa hi di haig H̄ēwandamag j̄ēwaag h̄āba biirdʌajem k'ʌʌnagjā salud deebat. ¹⁶Mʌg h̄ēsap cha mua p̄ārag deep̄li chirʌm p̄āachd̄ēu ya hajap'a t'ʌrbap̄āaiwai j̄ūrr Laodicea p'ōb̄ōr hee hagjō h̄ʌk'a durrum k'ʌʌnag deebap̄lit, hamaujā hamach haar hag gaai t'ʌramk'īir. Maagwai ham haar p̄litarr j̄ūrr p̄āach haig deebaicheewai hagjō hag gaai t'ʌrbat. ¹⁷Arquipoog mʌ himeerba muata hirig “Maach P̄ōr Cristoou hichig p'idag deetarr gaaita hich j̄āg hogdʌba p'idk'a chitá” ha jaaup̄li chirʌm habat. ¹⁸Mʌg h̄ēsap mʌchd̄ēuta p̄ārag deep̄li chirʌm k'ap hamk'īir, mʌg h̄ābmiecharam saluddam mʌchd̄ēuchata mʌch juadamaucha p'ā deep̄li chirʌm, hajapcharan mʌch j̄ōoi Pablooma. Keena, mʌg mʌ preso chirʌm k'īir heyaanaa mʌ k̄ōit j̄ēubat. Mʌch garmuajā p̄āar k̄ōit j̄ēu chiraajem, H̄ēwandamau h̄ʌu p̄āar heeg hoomk'īir.

Magdampai hajim mua p̄ārag jaaum hig chirarr. Hayoo keena,

Pablo